

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/198/2005

ZAUFANIE DO POLITYKÓW W GRUDNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

- ❑ Największym zaufaniem społecznym cieszy się premier Kazimierz Marcinkiewicz (63%), który minimalnie wyprzedza w tym rankingu prezydenta elekta Lecha Kaczyńskiego (61%). Trzecie miejsce, z nieco słabszym już wynikiem, przypadło w tym miesiącu odchodzącemu prezydentowi Aleksandrowi Kwaśniewskiemu (58%). Nieco mniejszym zaufaniem cieszą się Donald Tusk (57%), Jarosław Kaczyński (56%) oraz Zbigniew Ziobro (55%).
- ❑ W stosunku do ubiegłego miesiąca na zaufaniu społecznym zyskali premier Kazimierz Marcinkiewicz (wzrost zaufania i spadek nieufności po 4 punkty procentowe) oraz członkowie jego gabinetu: szef resortu sprawiedliwości Zbigniew Ziobro (6-punktowy wzrost zaufania i 2-punktowy spadek nieufności) oraz minister spraw zagranicznych Stefan Meller (wzrost zaufania o 5 punktów). Wyraźnie poprawił się także bilans ocen Leszka Balcerowicza (4-punktowy wzrost zaufania i 7-punktowy spadek nieufności). Do polityków, którzy od ubiegłego miesiąca zyskali w ocenie badanych, choć już raczej w niewielkim stopniu, zaliczają się także Hanna Gronkiewicz-Waltz oraz Jan Rokita.
- ❑ Wyraźnie gorsze niż przed miesiącem są natomiast oceny Waldemara Pawłaka (spadek zaufania o 10 punktów i wzrost nieufności o 3 punkty) oraz prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego (4-punktowy spadek zaufania i 8-punktowy wzrost nieufności). W ocenie badanych stracili także marszałek Sejmu Marek Jurek (spadek zaufania o 6 punktów), prezydent elekt Lech Kaczyński (5-punktowy spadek zaufania), szef PiS Jarosław Kaczyński (spadek zaufania o 4 punkty i wzrost nieufności o 2 punkty) oraz minister, koordynator ds. służb specjalnych Zbigniew Wassermann (3-punktowy spadek zaufania i 4-punktowy wzrost nieufności).
- ❑ Spośród uwzględnionych w naszym sondażu przedstawicieli sceny politycznej z największą nieufnością badanych spotyka się Roman Giertych (48%). Tylko nieco rzadziej nieufność budzą Andrzej Lepper oraz Leszek Balcerowicz (odpowiednio: 46% i 45%). W ocenie tych polityków nieufność zdecydowanie przeważa nad zaufaniem.

Kolejny miesiąc, jaki upłynął od wyborów, sprawia, że zmienia się nie tylko lista osób najbardziej znaczących w państwie, ale także sposób patrzenia na wcześniej mało znanych polityków oraz tych, którzy są identyfikowani, ale pojawiają się w nowych rolach społecznych. Dotyczy to nie tylko osób, które objęły najważniejsze stanowiska w kraju, ale także tych polityków, którzy np. muszą się odnaleźć jako mniej lub bardziej konstruktywna opozycja. Jak zatem odbierani są główni przedstawiciele naszej sceny politycznej? Kto według Polaków dobrze wpisuje się w nowe role, a którym politykom pierwsze kroki w nowym układzie sił wychodzą trochę gorzej? Chcieliśmy się tego dowiedzieć w naszym ostatnim sondażu¹.

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

W grudniu na pierwszym miejscu listy polityków najczęściej darzonych zaufaniem społecznym znalazł się Kazimierz Marcinkiewicz. Zaufanie do premiera deklaruje blisko dwie trzecie badanych (63%), jednocześnie stosunkowo rzadko wzbudza on nieufność (10%). Tylko minimalnie mniejszym zaufaniem niż szef rządu cieszy się prezydent elekt Lech Kaczyński (61%). Jednak jako polityk od dawna aktywny na scenie politycznej odbierany jest nieco bardziej kontrowersyjnie - nieufność w stosunku do Lecha Kaczyńskiego deklaruje jedna piąta ankietowanych (20%).

Trzecie miejsce, z nieco słabszym już wynikiem, przypadło w tym miesiącu odchodzącemu prezydentowi Aleksandrowi Kwaśniewskiemu, któremu ufa niespełna trzy piąte badanych (58%). Niemal takim samym zaufaniem cieszy się lider PO Donald Tusk (57% deklaracji zaufania), który z kolei minimalnie wyprzedza w tym rankingu szefa PiS Jarosława Kaczyńskiego (56%) oraz ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobrę (55%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (187) zrealizowano w dniach 2-5 grudnia 2005 roku na liczącej 1018 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Także w stosunku do tych polityków zaufanie zdecydowanie przeważa nad nieufnością. Aleksander Kwaśniewski spotyka się jednak z negatywnym nastawieniem badanych trochę częściej (28% deklaracji nieufności) niż liderzy dwóch głównych ugrupowań politycznych - PO i PiS. Donaldowi Tuskowi i Jarosławowi Kaczyńskiemu nie ufa odpowiednio: 22% i 21% ankietowanych, jeszcze rzadziej nieufność badanych budzi Zbigniew Ziobro (15%).

Wyraźnie już mniejszym zaufaniem społecznym cieszą się politycy lokujący się na kolejnych pozycjach tego rankingu. Postrzegani są też jako bardziej kontrowersyjni. Janowi Rokicie ufa nieco ponad dwie piąte badanych (42%), trochę mniejsze liczebnie grupy deklarują zaufanie do liderów SdPl i Samoobrony - Marka Borowskiego i Andrzeja Leppera (po 38%). Niemal takim samym zaufaniem cieszy się Hanna Gronkiewicz-Waltz (37%). Niespełna jedna trzecia badanych ufa liderom PSL i SLD - Waldemarowi Pawlakowi (32%) oraz Wojciechowi Olejniczakowi (30%).

Ze stosunkowo najmniejszym zaufaniem spotykają się osoby dotychczas mniej znane bądź do tej pory w ogóle nieuczestniczące w życiu politycznym i zaledwie od kilku tygodni piastujące eksponowane stanowiska w państwie lub w rządzie. Zaliczają się do nich przede wszystkim: zupełnie nowa postać na scenie politycznej - minister finansów Teresa Lubieńska, a także mało znani politycy - szef resortu obrony Radosław Sikorski oraz marszałek Senatu Bogdan Borusewicz, których nazwiska nic nie mówią większości badanych.

Spośród przedstawicieli sceny politycznej uwzględnionych w naszym sondażu z największą nieufnością spotyka się Roman Giertych. Nie ufa mu prawie połowa badanych (48%). Tylko nieco rzadziej nieufność ankietowanych budzą również Andrzej Lepper oraz Leszek Balcerowicz (odpowiednio: 46% i 45%). W ocenie tych polityków nieufność zdecydowanie przeważa nad zaufaniem. Dość dużo respondentów (35%) nie ufa także Jerzemu Hausnerowi, którego nazwisko po kilkumiesięcznej przerwie ponownie zamieściliśmy na naszej liście. Do polityków dość często spotykających się z negatywnym nastawieniem badanych zaliczają się również Hanna Gronkiewicz-Waltz oraz Jan Rokita. Nieufność do nich deklaruje prawie jedna trzecia ankietowanych (odpowiednio: 32% i 31%).

Tabela 1. Stosunek do polityków w grudniu 2005

Politycy	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	XII '05	Zmiana od XI '05	XII '05	Zmiana od XI '05		
	w procentach					
K. Marcinkiewicz	63	+4	10	-4	17	4
L. Kaczyński	61	-5	20	0	14	0
A. Kwaśniewski	58	-4	28	+8	11	0
D. Tusk	57	0	22	-2	16	2
J. Kaczyński	56	-4	21	-2	15	1
Z. Ziobro	55	+6	15	-2	13	13
J. Rokita	42	0	31	-3	16	5
M. Borowski	38	-1	27	-4	19	9
A. Lepper	38	-3	46	+2	12	1
H. Gronkiewicz-Waltz	37	+1	32	-3	17	7
W. Pawlak	32	-10	26	+3	26	8
W. Olejniczak	30	-2	17	-4	20	26
L. Balcerowicz	29	+4	45	-7	15	2
B. Komorowski	28	-2	16	-4	22	27
R. Giertych	28	-2	48	+2	11	7
Z. Wassermann	27	-3	14	-4	22	30
L. Dorn	26	0	20	+1	15	31
J. Szmajdziński	26	-1	24	0	21	23
S. Meller	24	+5	7	+1	15	47
M. Jurek	22	-6	16	+1	18	38
J. Hausner	19	*	35	*	20	19
B. Borusewicz	14	-2	8	-2	16	55
R. Sikorski	12	-1	5	0	14	63
T. Lubińska	7	0	8	+1	10	71

Pominięto "trudno powiedzieć"

* W listopadzie brak pomiaru

Krótki okres, jaki minął od wyborów, zmiana układu sił na scenie politycznej oraz powstanie nowego rządu - wszystko to sprawia, że wciąż jesteśmy świadkami dość typowego dla okresu powyborczego procesu oswojania się Polaków z nowym układem politycznym, weryfikowania dotychczasowych wyobrażeń o postaciach już znanych, ale występujących w nowych rolach i wyrabiania sobie opinii o osobach dotychczas mało znanych, a obecnie piastujących eksponowane stanowiska. Zmiany, jakie od ubiegłego miesiąca nastąpiły w społecznych ocenach polityków, choć dotyczące sporej ich grupy są na ogół niezbyt duże. W znacznej mierze też są, jak się wydaje, nie tyle reakcją opinii publicznej na konkretne wydarzenia czy zachowania polityków, ile raczej pochodną ich częstszej bądź rzadszej obecności w mediach.

Do polityków, którzy w ciągu kilku tygodni dzielących nasze kolejne pomiary zyskali na zaufaniu społecznym, zaliczają się przede wszystkim przedstawiciele rządzącego gabinetu z Kazimierzem Marcinkiewiczem na czele.

Już w listopadzie notowania premiera Kazimierza Marcinkiewicza, który do momentu objęcia tego urzędu był postacią raczej mało znaną szerokiej publiczności, okazały się bardzo wysokie. Grudzień przyniósł dalszy wzrost notowań prezesa Rady Ministrów. Zaufanie do niego wzrosło o 4 punkty procentowe, o tyle samo punktów zmalała także grupa badanych, którzy mu nie ufają².

Lepsze od listopadowych są oceny ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry. Zaufaniem darzy go obecnie o 6 punktów procentowych więcej badanych niż przed miesiącem, nieznacznie też zmalała (o 2 punkty) liczba osób deklarujących do niego nieufność. Są to najlepsze oceny tego polityka z dotychczas rejestrowanych.

W ciągu zaledwie kilku tygodni pełnienia obowiązków szefa dyplomacji zyskał w opinii badanych także minister spraw zagranicznych Stefan Meller. Chociaż nadal zalicza się on do polityków stosunkowo mało znanych (jego nazwisko nic nie mówi prawie połowie pytanych), obecnie jest on rozpoznawany wyraźnie częściej niż przed miesiącem (wzrost znajomości o 9 punktów procentowych), a zmianie tej towarzyszy znaczący wzrost deklaracji zaufania (o 5 punktów).

Do polityków, których notowania są wyraźnie lepsze niż w listopadzie, zalicza się również Leszek Balcerowicz. Zaufaniem darzy go obecnie o 4 punkty procentowe więcej

² Należy podkreślić, że badanie zostało przeprowadzone przed szczytem w Brukseli rozstrzygającym o unijnym budżecie na lata 2007-2013.

badanych niż przed miesiącem, jednocześnie wyraźnie ubyło (o 7 punktów) osób deklarujących w stosunku do niego nieufność. W ocenie ankietowanych zyskali ponadto, choć już bardzo nieznacznie, Hanna Gronkiewicz-Waltz (3-punktowy spadek nieufności i 1-punktowy wzrost zaufania) oraz Jan Rokita (spadek nieufności o 3 punkty).

Dłuższa jest lista polityków, których notowania się pogorszyły. Znacznie gorsze niż przed miesiącem są przede wszystkim oceny Waldemara Pawlaka. Zaufanie do niego deklaruje obecnie o 10 punktów procentowych mniej badanych niż w listopadzie, nieco więcej zaś mu nie ufa (wzrost o 3 punkty). Trudno jednoznacznie stwierdzić, czemu należy przypisać nagły spadek popularności tego polityka. Warto jednak zauważyć, że tę niekorzystną zmianę w ocenach rejestrujemy w stosunku do wyjątkowo dobrych notowań Waldemara Pawlaka w listopadzie. Natomiast biorąc pod uwagę dłuższą perspektywę czasową można stwierdzić, iż jego obecne oceny nie odbiegają od przeciętnych notowanych w całym okresie przedwyborczym. Może być ona zatem spowodowana jego rzadszą niż bezpośrednio po wyborach obecnością w mediach, a po części być może także pewną marginalizacją PSL na scenie politycznej, wynikającą nie tylko ze słabego wyniku wyborczego, jaki osiągnęła ta partia, ale i obecnego układu sił w parlamencie.

Niemal w równie dużym stopniu pogorszył się bilans ocen Aleksandra Kwaśniewskiego. Niekorzystna zmiana w notowaniach prezydenta wyraża się jednak nie tyle w spadku społecznego zaufania (o 4 punkty procentowe), ile we wzroście nieufności (o 8 punktów). Przyczyną pogorszenia się ocen prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego w ostatnich tygodniach pełnienia przez niego urzędu, a więc w sytuacji sprzyjającej podsumowaniom całej jego raczej dobrze niż źle ocenianej prezydentury, z pewnością jest przede wszystkim wszczęcie przez niego procedury ułaskawieniowej w stosunku do jednego z dawnych kolegów partyjnych - Zbigniewa Sobotki³. Sprawa ta wywołała falę krytyki urzędującego prezydenta i, jak można sądzić, położy się cieniem na jego wizerunku.

Pogorszenie się ubiegłomiesięcznych notowań stało się też udziałem sporej grupy polityków PiS, piastujących obecnie ważne funkcje w rządzie i w państwie, w tym prezydenta elekta Lecha Kaczyńskiego. Stosunkowo najbardziej stracił na zaufaniu społecznym marszałek Sejmu Marek Jurek. Obecnie zaufanie do niego deklaruje o 6 punktów procentowych mniej badanych niż przed miesiącem.

³ Trzeba zaznaczyć, że decyzja o ułaskawieniu Zbigniewa Sobotki zapadła po realizacji naszego sondażu.

Prawdopodobnie za sprawą rzadszej obecności w mediach i mniejszej aktywności politycznej, słabsze niż w listopadzie są także oceny prezydenta elekta Lecha Kaczyńskiego (spadek zaufania o 5 punktów procentowych) oraz szefa PiS Jarosława Kaczyńskiego (4-punktowy spadek zaufania i 2-punktowy wzrost nieufności). W podobnym stopniu pogorszyły się dotychczasowe oceny Zbigniewa Wassermanna (spadek zaufania o 3 punkty i wzrost nieufności o 4 punkty). O niewielkim już raczej pogorszeniu się notowań można jeszcze mówić w przypadku polityków reprezentujących inne ugrupowania - Bronisława Komorowskiego, Wójciecha Olejniczaka oraz Marka Borowskiego. Zmiany te wyrażają się jednak głównie w niewielkim (po 4 punkty) wzroście odsetka badanych deklarujących nieufność do tych polityków.

Notowania pozostałych uwzględnionych w naszym badaniu przedstawicieli sceny politycznej nie zmieniły się znacząco od ubiegłego miesiąca.

ŚREDNIE OCEN

W naszym sondażu badani oceniają poszczególnych polityków posługując się jedenastopunktową skalą, której skrajne punkty określić można z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako bardzo duże zaufanie (+5). Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania i nieufności. Prezentowane były łączne odsetki badanych wyrażających zaufanie (wskazania punktów od +1 do +5), obojętność (0), nieufność (od -1 do -5) wobec poszczególnych polityków, a także stopień ich nieznaności - odnosiły się one do ogółu badanych. Natomiast średnia ocen jest syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia znajomości poszczególnych polityków.

Najbardziej jednoznacznie pozytywnie odbieranym politykiem jest premier Kazimierz Marcinkiewicz, o czym świadczy wartość jego średniej ocen (1,78). Drugie miejsce wśród najlepiej ocenianych przedstawicieli sceny politycznej przypadło w tym miesiącu Zbigniewowi Ziobrze (1,53), który wyprzedza w tym rankingu cieszącego się wyraźnie większym zaufaniem, ale też częściej spotykającego się z nieufnością badanych prezydenta elekta Lecha Kaczyńskiego (1,31). Wyraźnie niższą średnią ocen niż prezydent elekt uzyskał w tym miesiącu szef PiS Jarosław Kaczyński (1,03). Do grona zdecydowanie pozytywnie

postrzeganych przedstawicieli sceny politycznej zaliczają się także przewodniczący PO Donald Tusk (0,92), prezydent Aleksander Kwaśniewski (0,84) oraz minister spraw zagranicznych Stefan Meller (0,76). Wyraźnie niższą średnią ocen - świadcząca o przewadze pozytywnych nastawień, ale nie tak wyraźnej, uzyskali inni członkowie gabinetu Kazimierza Marcinkiewicza - szef resortu obrony Radosław Sikorski oraz minister, koordynator ds. służb specjalnych Zbigniew Wassermann (po 0,43 punktu). Zaufanie dość znacznie przeważa nad nieufnością również w ocenie Bronisława Komorowskiego (0,30) oraz Bogdana Borusewicza (0,28). Dodatnią średnią ocen, wskazującą już jednak na zdecydowanie ambiwalentny stosunek do tych polityków, mają: wicepremier i szef MSWiA Ludwik Dorn (0,16), marszałek Sejmu Marek Jurek (0,14) oraz szef SLD Wojciech Olejniczak (0,14).

Spośród polityków uwzględnionych w grudniowym badaniu najgorzej wypada Roman Giertych (średnia ocen -1,16). W trochę mniejszym stopniu krytycyzm dominuje w ocenie Leszka Balcerowicza (-0,93). Do zdecydowanie negatywnie postrzeganych przedstawicieli sceny politycznej należą także Jerzy Hausner (-0,88) i Andrzej Lepper (-0,67). Relatywnie niską średnią (-0,45) uzyskała minister finansów Teresa Lubieńska, trzeba jednak zaznaczyć, że w bardzo wąskiej grupie identyfikujących ją osób.

RYS. 1. ŚREDNIE OCEN POLITYKÓW W GRUDNIU 2005

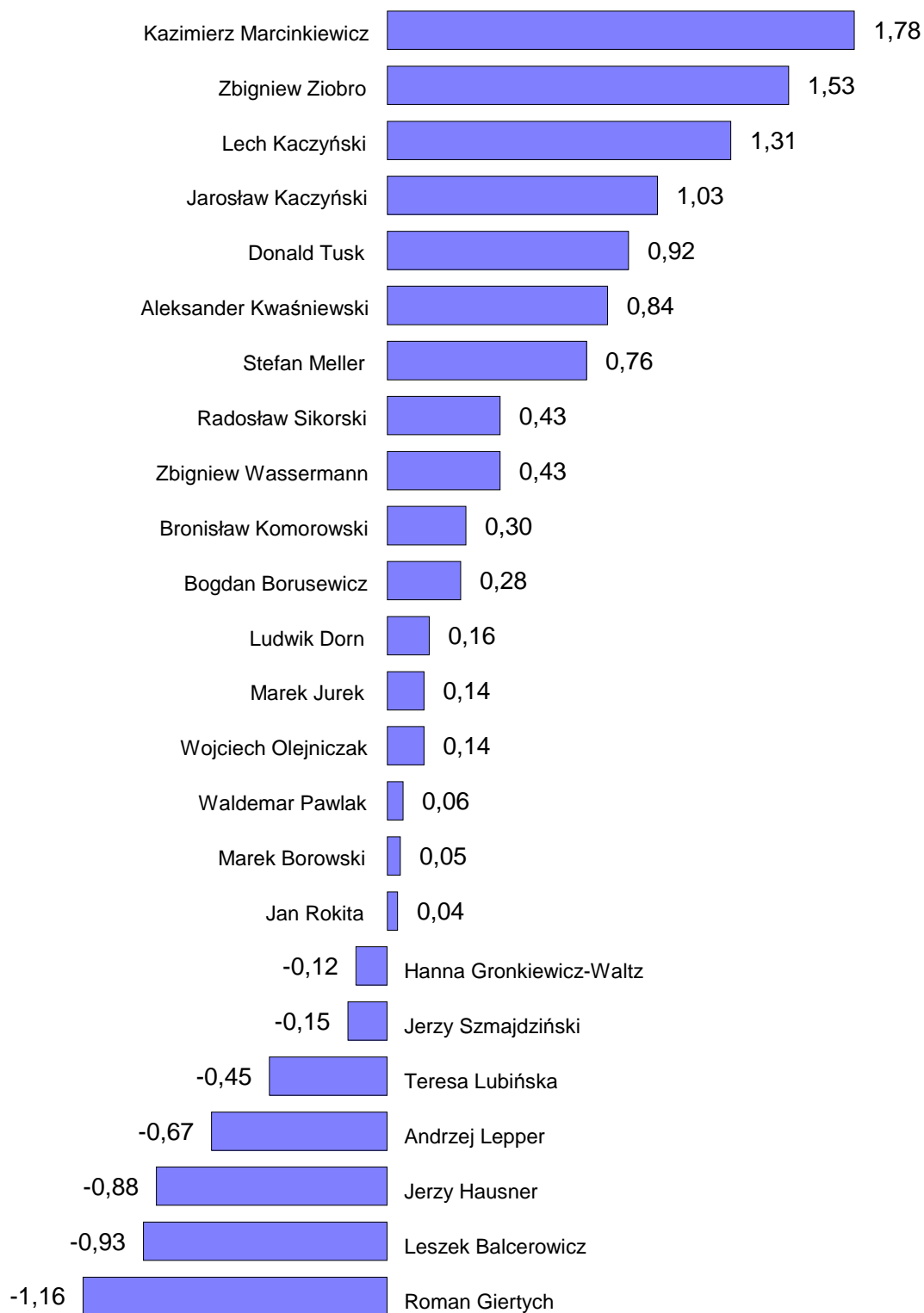

Tabela 4. Zmiany średniej osób

Politycy (uszeregowanie według kierunku i wielkości zmian)	XI 2005	XII 2005	Różnica
Z. Ziobro	1,14	1,53	0,39 *
L. Balcerowicz	-1,20	-0,93	0,27 *
K. Marcinkiewicz	1,56	1,78	0,22 *
H. Gronkiewicz-Waltz	-0,26	-0,12	0,14
B. Komorowski	0,18	0,30	0,12
L. Dorn	0,07	0,16	0,09
M. Borowski	-0,03	0,05	0,08
Z. Wassermann	0,38	0,43	0,05
J. Szmajdziński	-0,18	-0,15	0,03
W. Olejniczak	0,12	0,14	0,02
S. Meller	0,76	0,76	0
J. Rokita	0,07	0,04	-0,03
D. Tusk	0,96	0,92	-0,04
R. Sikorski	0,49	0,43	-0,06
B. Borusewicz	0,36	0,28	-0,08
T. Lubińska	-0,32	-0,45	-0,13
J. Kaczyński	1,25	1,03	-0,22
A. Lepper	-0,43	-0,67	-0,24
R. Giertych	-0,89	-1,16	-0,27
M. Jurek	0,41	0,14	-0,27
W. Pawlak	0,35	0,06	-0,29 *
A. Kwaśniewski	1,18	0,84	-0,34 *
L. Kaczyński	1,71	1,31	-0,40 *

* Różnica średnich ocen istotna statystycznie na poziomie 0,05

W ciągu ostatniego miesiąca najbardziej poprawił się społeczny wizerunek Zbigniewa Ziobry (wzrost wartości średniej o 0,39 punktu). Relatywnie duży spadek nieufności w mniejszym stopniu zaważył na całościowej ocenie Leszka Balcerowicza (wzrost średniej o 0,27 punktu). Stosunkowo niewiele też wzrosła (o 0,22 punktu) średnia ocen premiera Kazimierza Marcinkiewicza. Mimo odnotowanego wzrostu liczby deklaracji zaufania nie zmieniła się natomiast średnia ocen Stefana Mellera.

Z kolei o istotnym pogorszeniu się ubiegłomiesięcznych notowań można mówić przede wszystkim w przypadku prezydenta elekta Lecha Kaczyńskiego (spadek wartości średniej o 0,40 punktu). W nieco mniejszym stopniu pogorszył się wizerunek prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego (różnica średnich wynosi -0,34) i zmalała średnia ocen Waldemara Pawlaka (o 0,29 punktu).

W przypadku pozostałych polityków odnotowane wcześniej zmiany nie zaważyły istotnie na ich dotychczasowym wizerunku (różnice średnich są nieistotne statystycznie).

Grudzień nie przyniósł rewolucyjnych zmian w społecznym odbiorze większości polityków. Wydaje się, że w dalszym ciągu jesteśmy świadkami procesu osławiania się opinii publicznej z nowym, powyborczym układem politycznym. Wprawdzie ogólnie można mówić o utrzymywaniu się typowej dla tego okresu tendencji do obdarzania osób piastujących najwyższe funkcje w państwie kredytem zaufania, jednak pierwsze miejsce w rankingu i kolejna poprawa notowań premiera Kazimierza Marcinkiewicza świadczą, że jest on politykiem dobrze ocenianym na tym stanowisku. Niewiele mniejszym zaufaniem niż premier cieszy się zajmujący drugie miejsce prezydent elekt Lech Kaczyński. Zaufanie ponad połowy ankietowanych uzyskali w tym miesiącu także odchodzący prezydent Aleksander Kwaśniewski, szefowie dwóch największych partii politycznych PO i PiS - Donald Tusk i Jarosław Kaczyński, a ponadto nowy minister sprawiedliwości Zbigniew Ziobro. Wśród polityków uwzględnionych w naszym sondażu z największą nieufnością ankietowanych spotykają się Roman Giertych, Andrzej Lepper, Leszek Balcerowicz oraz Jerzy Hausner. W ocenie tych polityków nieufność wyraźnie przeważa nad zaufaniem.

W tym miesiącu poza premierem Kazimierzem Marcinkiewiczem najbardziej zyskali w ocenie Polaków aktywny w ostatnim czasie na scenie politycznej minister sprawiedliwości Zbigniew Ziobro oraz minister spraw zagranicznych Stefan Meller, choć ten ostatni wciąż pozostaje politykiem stosunkowo mało znanym. Do polityków, których notowania są lepsze niż w listopadzie, zaliczają się również Leszek Balcerowicz oraz - w mniejszym stopniu - Hanna Gronkiewicz-Waltz i Jan Rokita.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do Leszka Balcerowicza

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	45	15	29	2	9	1013
Płeć						
Mężczyźni	49	14	32	1	5	486
Kobiety	41	17	27	4	12	527
Wiek						
18-24 lat	45	16	25	6	8	158
25-34	38	20	32	1	9	190
35-44	47	14	30	1	7	171
45-54	50	11	32	1	6	219
55-64	50	19	28	0	2	118
65 lat i więcej	39	13	24	5	19	156
Miejsce zamieszkania						
Wieś	53	12	20	4	12	371
Miasto do 20 tys.	48	13	26	3	9	130
20-100 tys.	46	17	28	1	7	199
101-500 tys.	36	21	36	1	5	192
501 tys. i więcej mieszk.	30	14	50	0	5	122
Wykształcenie						
Podstawowe	47	15	19	5	15	282
Zasadnicze zawodowe	54	14	23	2	6	263
Średnie	44	16	32	2	7	355
Wyższe	21	17	59	0	3	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	27	7	62	0	4	67
Prac. umysł. niż. szczebla	41	13	41	0	5	107
Pracownicy fiz.- umysł.	43	16	23	3	14	76
Robotnicy wykwalifikowani	56	15	21	0	8	76
Robotnicy niewykwalifik.	54	23	12	0	11	44
Rolnicy	70	6	13	2	9	54
Pracujący na własny rach.	36	21	37	3	3	36
Bierni zawodowo						
Renciści	47	16	23	3	10	98
Emeryci	43	13	28	3	13	197
Uczniowie i studenci	50	18	25	5	2	88
Bezrobotni	40	18	31	4	7	118
Gospodynie domowe i inni	39	24	28	2	8	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	45	12	37	0	6	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	38	16	35	2	10	81
sekt. pryw. poza rolnict.	45	15	32	1	7	176
prywatnym gosp. rolnym	63	15	13	2	8	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	59	14	17	2	7	149
301-500	47	15	29	3	6	161
501-900	44	14	33	2	8	216
901-1200	40	17	38	0	4	74
Powyżej 1200 zł	25	11	57	0	7	58
Ocena własnych war. mater.						
Złe	49	19	19	3	10	285
Średnie	45	13	29	3	9	445
Dobre	40	14	39	1	6	282
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	50	18	21	4	8	77
Raz w tygodniu	47	15	29	2	8	498
1-2 razy w miesiącu	47	16	28	2	7	151
Kilka razy w roku	38	16	34	2	9	197
W ogóle nie uczestniczy	42	13	27	6	11	91
Poglądy polityczne						
Lewica	45	16	35	2	1	139
Centrum	44	16	35	1	4	330
Prawica	47	15	35	0	3	306
Trudno powiedzieć	43	14	10	7	25	238

Tabela 2. Stosunek do **Marka Jurka**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	16	18	22	38	6	1008
Płeć						
Mężczyźni	20	22	24	29	4	483
Kobiety	12	13	20	47	8	525
Wiek						
18-24 lat	9	15	13	60	2	156
25-34	16	24	13	41	6	190
35-44	16	25	19	33	6	171
45-54	17	15	28	31	9	219
55-64	19	11	34	25	10	117
65 lat i więcej	17	12	27	39	4	154
Miejsce zamieszkania						
Wieś	7	18	22	45	8	368
Miasto do 20 tys.	13	15	22	42	7	129
20-100 tys.	19	14	22	40	4	198
101-500 tys.	21	22	21	32	4	192
501 tys. i więcej mieszk.	31	17	24	21	6	122
Wykształcenie						
Podstawowe	10	11	22	52	5	277
Zasadnicze zawodowe	15	20	23	34	8	263
Średnie	18	20	21	35	7	354
Wyższe	26	23	24	23	3	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	32	16	21	27	4	67
Prac. umysł. niż. szczebla	20	29	15	28	8	107
Pracownicy fiz.- umysł.	12	21	8	51	7	76
Robotnicy wykwalifikowani	19	17	20	40	4	76
Robotnicy niewykwalifik.	23	12	16	39	10	44
Rolnicy	8	19	27	39	7	54
Pracujący na własny rach.	26	14	27	33	0	36
Bierni zawodowo						
Renciści	12	13	32	37	6	96
Emeryci	17	13	32	32	7	196
Uczniowie i studenci	14	17	15	50	4	87
Bezrobotni	5	23	18	49	5	116
Gospodynie domowe i inni	13	15	20	40	13	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	20	20	19	32	9	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	27	18	18	31	7	81
sekt. pryw. poza rolnict.	18	22	17	40	3	176
prywatnym gosp. rolnym	8	21	26	37	7	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	9	19	17	48	7	149
301-500	11	15	26	44	5	158
501-900	18	18	25	32	8	216
901-1200	31	15	27	24	3	74
Powyżej 1200 zł	40	17	21	15	7	58
Ocena własnych war. mater.						
Złe	17	16	20	41	6	285
Średnie	15	17	25	36	7	442
Dobre	16	20	20	40	4	280
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	6	12	34	39	8	76
Raz w tygodniu	12	18	28	36	6	496
1-2 razy w miesiącu	18	18	15	43	5	151
Kilka razy w roku	20	20	13	40	7	197
W ogóle nie uczestniczy	34	14	12	35	6	89
Poglądy polityczne						
Lewica	32	16	16	32	4	139
Centrum	18	19	19	39	5	330
Prawica	13	20	35	27	5	304
Trudno powiedzieć	6	13	12	57	11	234

Tabela 3. Stosunek do Jarosława Kaczyńskiego

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Niezna- mość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	15	56	1	6	1010
Płeć						
Mężczyźni	21	15	59	0	5	484
Kobiety	22	15	54	2	7	526
Wiek						
18-24 lat	28	11	57	0	4	157
25-34	24	15	54	1	6	190
35-44	18	25	52	1	5	171
45-54	18	15	59	1	7	219
55-64	20	7	68	0	5	118
65 lat i więcej	21	16	51	3	10	154
Miejsce zamieszkania						
Wieś	15	13	63	1	7	369
Miasto do 20 tys.	22	15	54	2	7	130
20-100 tys.	24	14	56	2	5	198
101-500 tys.	23	21	51	0	5	192
501 tys. i więcej mieszk.	31	16	47	0	5	122
Wykształcenie						
Podstawowe	17	16	53	3	10	278
Zasadnicze zawodowe	19	14	62	0	5	263
Średnie	25	14	56	0	4	355
Wyższe	23	22	49	1	5	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	30	33	33	1	4	67
Prac. umysł. niż. szczebla	23	14	57	0	6	107
Pracownicy fiz.- umysł.	21	15	57	1	6	76
Robotnicy wykwalifikowani	14	17	63	0	6	76
Robotnicy niewykwalifik.	17	22	47	0	13	44
Rolnicy	8	18	69	0	5	54
Pracujący na własny rach.	32	9	57	0	3	36
Bierni zawodowo						
Renciści	14	16	60	2	7	97
Emeryci	21	11	58	2	9	196
Uczniowie i studenci	32	12	52	0	4	88
Bezrobotni	19	14	61	2	4	116
Gospodynie domowe i inni	24	16	53	0	6	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	21	21	52	1	7	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	24	12	56	0	9	81
sekt. pryw. poza rolnict.	22	19	54	1	5	176
prywatnym gosp. rolnym	8	18	69	0	5	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	18	10	69	0	4	149
301-500	17	17	59	4	3	160
501-900	22	10	61	0	7	216
901-1200	26	16	53	1	4	74
Powyżej 1200 zł	37	27	30	0	6	58
Ocena własnych war. mater.						
Złe	23	14	55	2	6	285
Średnie	18	16	58	1	7	444
Dobre	24	16	55	0	5	280
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	15	13	67	1	4	77
Raz w tygodniu	15	14	65	1	6	497
1-2 razy w miesiącu	24	14	57	0	4	151
Kilka razy w roku	26	21	44	1	8	197
W ogóle nie uczestniczy	47	18	24	1	10	89
Poglądy polityczne						
Lewica	38	14	42	1	5	139
Centrum	21	17	59	0	3	330
Prawica	18	10	69	1	2	306
Trudno powiedzieć	15	20	45	3	16	234

Tabela 4. Stosunek do **Lecha Kaczyńskiego**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Niezna- mość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	14	61	0	5	1010
Płeć						
Mężczyźni	20	15	62	0	3	484
Kobiety	20	13	60	1	6	526
Wiek						
18-24 lat	26	12	58	0	4	157
25-34	24	16	56	0	5	190
35-44	16	21	59	0	4	171
45-54	17	12	65	1	5	219
55-64	18	5	72	0	4	118
65 lat i więcej	19	14	58	2	7	154
Miejsce zamieszkania						
Wieś	15	11	68	0	6	369
Miasto do 20 tys.	19	15	59	1	7	130
20-100 tys.	23	15	57	1	4	198
101-500 tys.	21	16	60	0	3	192
501 tys. i więcej mieszk.	30	15	51	0	3	122
Wykształcenie						
Podstawowe	16	16	59	1	8	278
Zasadnicze zawodowe	16	12	68	0	5	263
Średnie	24	12	61	0	3	355
Wyższe	26	18	52	0	4	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	37	26	36	0	2	67
Prac. umysł. niż. szczebla	22	14	59	0	5	107
Pracownicy fiz.- umysł.	20	17	60	0	3	76
Robotnicy wykwalifikowani	16	11	69	0	4	76
Robotnicy niewykwalifik.	15	25	49	0	11	44
Rolnicy	7	14	77	0	3	54
Pracujący na własny rach.	26	9	60	0	6	36
Bierni zawodowo						
Renciści	14	13	69	1	3	97
Emeryci	19	10	64	1	7	196
Uczniowie i studenci	30	13	52	0	5	88
Bezrobotni	17	12	66	1	4	116
Gospodynie domowe i inni	19	12	62	0	6	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	23	18	54	0	4	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	25	10	57	0	7	81
sekt. pryw. poza rolnict.	19	18	59	0	4	176
prywatnym gosp. rolnym	7	16	74	0	3	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	14	9	74	0	3	149
301-500	15	14	65	2	4	160
501-900	22	9	64	0	4	216
901-1200	26	14	59	0	0	74
Powyżej 1200 zł	37	24	34	0	6	58
Ocena własnych war. mater.						
Złe	21	10	62	1	5	285
Średnie	16	16	63	0	6	444
Dobre	25	15	57	0	3	280
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	10	11	75	0	4	77
Raz w tygodniu	13	12	71	0	4	497
1-2 razy w miesiącu	23	13	59	0	4	151
Kilka razy w roku	25	19	47	1	8	197
W ogóle nie uczestniczy	47	16	28	1	7	89
Poglądy polityczne						
Lewica	35	12	50	0	3	139
Centrum	20	17	62	0	2	330
Prawica	17	9	73	0	2	306
Trudno powiedzieć	15	17	52	2	15	234

Tabela 5. Stosunek do Aleksandra Kwaśniewskiego

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Niezna- mość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	11	58	0	3	1008
Płeć						
Mężczyźni	34	12	53	0	1	482
Kobiety	23	10	63	0	4	526
Wiek						
18-24 lat	23	10	66	0	1	156
25-34	22	12	64	0	2	190
35-44	32	9	58	0	1	171
45-54	29	9	57	1	4	218
55-64	35	10	54	0	1	118
65 lat i więcej	30	14	48	1	6	154
Miejsce zamieszkania						
Wieś	27	12	56	0	5	369
Miasto do 20 tys.	31	13	54	1	1	129
20-100 tys.	33	7	58	1	1	198
101-500 tys.	22	10	67	0	1	190
501 tys. i więcej mieszk.	30	12	55	0	3	122
Wykształcenie						
Podstawowe	30	12	51	1	6	277
Zasadnicze zawodowe	28	13	58	0	2	262
Średnie	28	8	63	0	1	355
Wyższe	27	13	60	0	1	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	29	13	56	0	2	67
Prac. umysł. niż. szczebla	26	5	67	0	2	107
Pracownicy fiz.- umysł.	18	10	70	0	2	75
Robotnicy wykwalifikowani	32	14	49	0	4	76
Robotnicy niewykwalifik.	27	13	55	0	5	44
Rolnicy	43	5	51	0	0	54
Pracujący na własny rach.	38	12	50	0	0	36
Bierni zawodowo						
Renciści	30	14	53	0	3	97
Emeryci	35	13	47	1	5	196
Uczniowie i studenci	22	12	66	0	0	86
Bezrobotni	19	9	69	1	2	116
Gospodynie domowe i inni	21	7	66	0	6	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	22	7	68	0	3	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	35	11	51	0	3	81
sekt. pryw. poza rolnict.	30	14	54	0	2	175
prywatnym gosp. rolnym	42	6	53	0	0	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	29	10	58	0	2	149
301-500	28	11	57	1	3	160
501-900	33	11	55	0	2	215
901-1200	27	3	69	0	1	74
Powyżej 1200 zł	21	13	61	0	6	58
Ocena własnych war. mater.						
Złe	32	11	53	1	3	284
Średnie	27	12	58	0	3	442
Dobre	26	8	64	0	2	280
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	33	15	48	0	4	77
Raz w tygodniu	32	9	56	0	2	496
1-2 razy w miesiącu	24	13	62	0	0	151
Kilka razy w roku	20	9	66	1	4	196
W ogóle nie uczestniczy	28	14	53	0	5	89
Poglądy polityczne						
Lewica	15	5	81	0	0	139
Centrum	24	9	66	0	1	329
Prawica	39	12	48	0	1	306
Trudno powiedzieć	27	15	47	1	10	233

Tabela 6. Stosunek do **Kazimierza Marcinkiewicza**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Niezna- mość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	17	63	4	7	1009
Płeć						
Mężczyźni	10	16	68	2	4	484
Kobiety	10	17	59	5	9	525
Wiek						
18-24 lat	17	20	55	4	5	157
25-34	13	17	58	3	9	190
35-44	8	19	66	1	6	171
45-54	8	15	66	2	8	218
55-64	6	12	75	2	5	118
65 lat i więcej	7	17	60	10	6	154
Miejsce zamieszkania						
Wieś	5	14	68	5	8	369
Miasto do 20 tys.	10	16	64	3	8	129
20-100 tys.	10	18	61	4	7	198
101-500 tys.	11	20	64	2	3	192
501 tys. i więcej mieszk.	24	18	51	1	5	122
Wykształcenie						
Podstawowe	5	15	63	8	8	278
Zasadnicze zawodowe	8	15	67	3	8	263
Średnie	13	19	61	1	5	355
Wyższe	16	18	61	2	3	112
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	15	23	55	1	6	66
Prac. umysł. niż. szczebla	11	20	65	2	3	107
Pracownicy fiz.- umysł.	17	16	59	2	7	76
Robotnicy wykwalifikowani	1	17	73	0	9	76
Robotnicy niewykwalifik.	3	18	60	5	14	44
Rolnicy	0	12	82	2	4	54
Pracujący na własny rach.	18	13	62	0	8	36
Bierni zawodowo						
Renciści	3	15	69	4	9	97
Emeryci	7	15	66	8	4	196
Uczniowie i studenci	23	19	53	0	5	88
Bezrobotni	11	17	57	6	8	116
Gospodynie domowe i inni	13	15	57	5	10	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	9	17	66	1	7	143
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	13	18	58	2	8	81
sekt. pryw. poza rolnict.	11	17	65	1	7	176
prywatnym gosp. rolnym	0	16	77	4	4	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	8	12	69	2	8	149
301-500	8	19	62	7	4	160
501-900	10	14	69	2	4	216
901-1200	12	19	65	2	2	73
Powyżej 1200 zł	26	11	55	1	7	58
Ocena własnych war. mater.						
Złe	11	17	61	4	7	285
Średnie	7	17	65	4	8	444
Dobre	12	17	64	2	5	279
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	5	9	78	4	5	77
Raz w tygodniu	6	14	69	4	7	497
1-2 razy w miesiącu	10	25	58	1	6	150
Kilka razy w roku	15	18	58	2	7	197
W ogóle nie uczestniczy	22	20	42	10	6	89
Poglądy polityczne						
Lewica	13	18	61	3	6	139
Centrum	10	21	64	1	4	330
Prawica	9	11	77	2	2	306
Trudno powiedzieć	9	18	46	9	18	234

Tabela 7. Stosunek do **Stefana Mellera**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	15	24	47	7	1008
Płeć						
Mężczyźni	9	16	30	38	7	483
Kobiety	6	14	17	55	8	526
Wiek						
18-24 lat	13	19	14	50	5	157
25-34	9	18	18	48	6	190
35-44	6	18	24	45	7	170
45-54	6	14	29	43	9	219
55-64	6	11	32	38	13	118
65 lat i więcej	4	8	25	58	5	154
Miejsce zamieszkania						
Wieś	5	9	23	54	9	369
Miasto do 20 tys.	16	13	21	43	6	128
20-100 tys.	5	18	23	47	7	198
101-500 tys.	5	20	26	43	5	192
501 tys. i więcej mieszk.	14	20	24	35	7	122
Wykształcenie						
Podstawowe	5	11	17	61	6	277
Zasadnicze zawodowe	7	14	26	47	6	263
Średnie	8	17	25	41	10	355
Wyższe	12	22	31	31	4	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	12	26	20	36	7	67
Prac. umysł. niż. szczebla	9	20	29	34	8	107
Pracownicy fiz.- umysł.	7	19	13	57	4	76
Robotnicy wykwalifikowani	3	18	36	37	7	76
Robotnicy niewykwalifik.	5	15	12	60	8	44
Rolnicy	5	4	31	53	8	54
Pracujący na własny rach.	3	12	25	48	12	36
Bierni zawodowo						
Renciści	2	9	23	58	8	95
Emeryci	5	9	29	48	8	196
Uczniowie i studenci	16	25	10	43	7	88
Bezrobotni	11	15	22	47	6	116
Gospodynie domowe i inni	8	10	22	51	9	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	6	18	24	46	5	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	10	16	33	33	8	81
sekt. pryw. poza rolnict.	6	21	21	44	8	176
prywatnym gosp. rolnym	5	9	27	52	7	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	7	13	24	46	9	149
301-500	8	12	27	49	3	160
501-900	8	13	26	47	7	215
901-1200	9	10	35	39	7	74
Powyżej 1200 zł	4	29	25	35	7	58
Ocena własnych war. mater.						
Złe	8	12	24	50	6	284
Średnie	6	15	21	50	8	444
Dobre	8	17	27	40	8	280
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	8	13	30	42	7	77
Raz w tygodniu	6	14	25	47	9	497
1-2 razy w miesiącu	6	14	27	47	6	151
Kilka razy w roku	7	19	19	49	6	195
W ogóle nie uczestniczy	17	17	17	44	5	89
Poglądy polityczne						
Lewica	11	17	25	42	6	139
Centrum	7	17	23	45	7	329
Prawica	7	15	36	35	7	306
Trudno powiedzieć	5	11	7	67	8	234